

Vortexstammen naast den n. opticus / door G. J. Shoute.

Contributors

Schoute, G. J.
University College, London. Library Services

Publication/Creation

[Amsterdam] : [N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Maatschappij], [1900]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/f8jn9eyy>

Provider

University College London

License and attribution

This material has been provided by This material has been provided by UCL Library Services. The original may be consulted at UCL (University College London) where the originals may be consulted.

Conditions of use: it is possible this item is protected by copyright and/or related rights. You are free to use this item in any way that is permitted by the copyright and related rights legislation that applies to your use. For other uses you need to obtain permission from the rights-holder(s).

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

16. With the authors compliments
G. J. Schoute

VORTEXSTAMMEN NAAST DEN N. OPTICUS,

DOOR

DR. G. J. SCHOUTE, *Oogarts te Amsterdam.*

Overgedrukt uit het NED. TIJDSCHRIFT VOOR GENEESKUNDE 1900. DEEL I. No. 10.

VORTEXSTAMMEN NAAST DEN N. OPTICUS,

DOOR

DR. G. J. SCHOUTE, *Oogarts te Amsterdam.*

Op den regel, dat de venae vorticosae de sclera doorboren om en nabij den aequator bulbi, komen blijkens de volgende waarnemingen uitzonderingen voor.

I. In het rechter oog van een patiënt D. S., die zich in het voorjaar van 1898 vertoonde op de Leidsche oogheelkundige polikliniek, is een v. vorticiosa voorhanden, die vlak naast den n. opticus het oog verlaat. Wegens de waaievormige vertakking werd het vat reeds op het eerste gezicht voor een v. vorticiosa gehouden; zeker werd dit:

a. wat haar ligging in de chorioïdea betreft, door twee streepjes retinapigment, die over het vat heen liggen; dit pigment ligt in de buitenste laag van het netvlies en het vat ligt er onder d. i. in de chorioïdea;

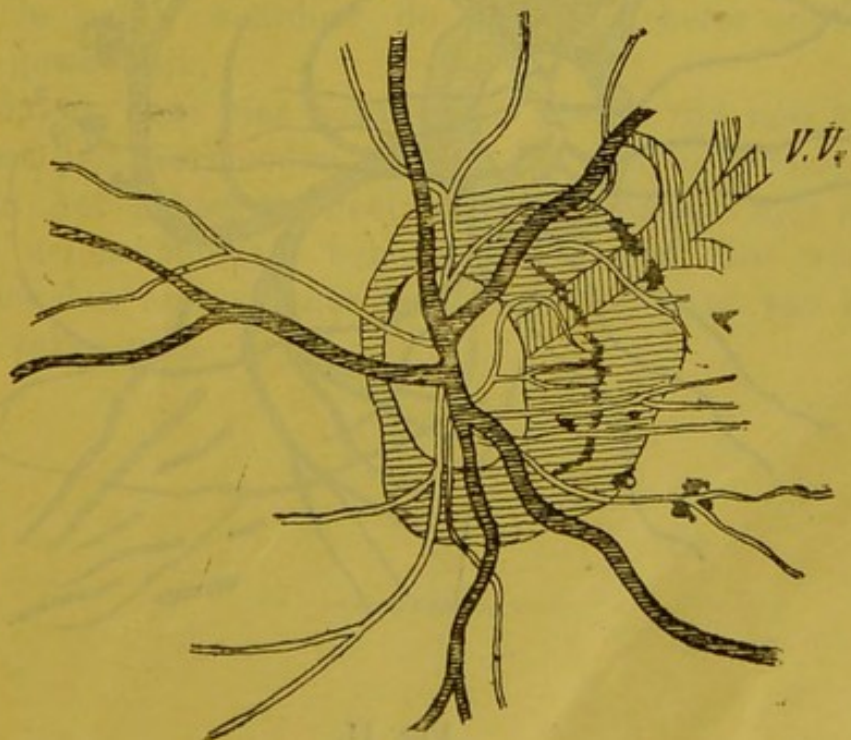

Fig. I.

b. wat de veneuse natuur betreft, door druk op den bulbus: de takken werden daarbij donkerder van kleur, terwijl de stam bij de papil bleek werd.

1669534

Fig. I geeft het rechte beeld van de papil met den stam van den vortex weer 1).

II. Op de chirurgische kliniek van het Leidsche Ziekenhuis werd in het najaar van 1898 een patiënt verpleegd, bij wien eveneens een vena vortica gevonden werd, die bij den n. opticus het oog verliet. De toestand van den patiënt liet geen langdurige observatie toe.

Prof. KOSTER was zoo welwillend mij deze beide gevallen ter beschikking te stellen, waarvoor ik hem ten zeerste mijn dank betuig.

III. Voor eenige weken kreeg ik een fundus te zien, waarin twee vortices naast den n. opticus het oog verlaten:

Mej. N. A. L., polikliniek Beulingstraat n°. 1024, refractie O S M 13 D, O D M 20 D, vertoont in het rechter oog twee abnormale vortices: de eene verzamelt zijn bloed uit het nasale bovendeel van de chorioïdea en komt in

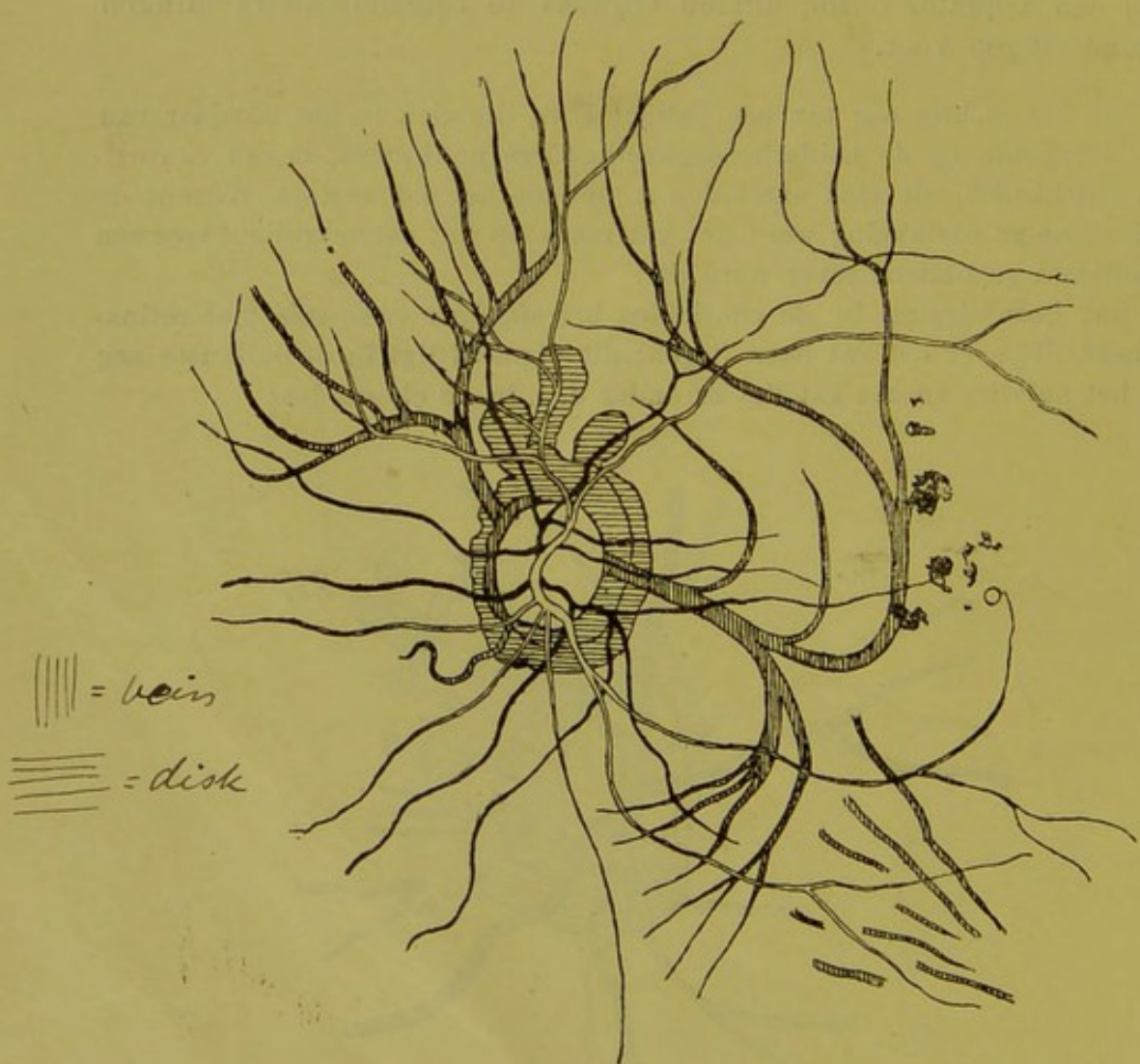

Fig. II.

1) Een afbeelding van een grooter deel van den fundus met de geheele vertakking van deze vena vindt men in VON GRÄFE'S *Archiv*, Bd. XLVI, Tafel VIII.

schuine richting tot aan den papilrand om daar plotseling te verdwijnen; de andere verzamelt zijn bloed uit het temporale onderdeel van de chorioïdea en bereikt den rand van de papil op de nagenoeg tegenoverliggende plaats. Een roode rand omzoomt een gedeelte van de papil: of dit de doorsnee is van een bloedsinus om den n. opticus, of een takje, dat toevallig langs den rand van de papil loopt, is niet uit te maken.

De ligging in de chorioïdea blijkt ook in dit geval:

- 1°. uit de typische waaievormige vertakking (fig. II);
- 2°. uit het feit, dat talrijke arteriën en venen van het netvlies er over heen loopen;
- 3°. uit retinapigment, dat het vat ten deele bedekt (in dit geval ligt dit pigment in de streek van de macula lutea).

De veneuse natuur herkent men weer aan het donker worden der vertakkingen bij druk op den bulbus.

IV. Kort daarop vond ik bij een sterk myopisch meisje M. M. polikliniek Beulingstraat n°. 1150 een vortex, die den papilrand naderde tot op een halve papilbreedte.

V. In den ophthalmoskopischen atlas van LIEBREICH komt op Tafel III fig. I, een tak voor, die er als een v. vorticososa uitziet en tot den papilrand loopt. Prof. LEBER maakte er mij echter opmerkzaam op, dat dit ook nog een anomale a. ciliaris postica zou kunnen zijn; de text van de atlas brengt daaromtrent geen licht. Opmerking verdient dat zoowel in dit geval van LIEBREICH als in de andere hiergenoemde gevallen een hooge graad van myopie bestond. Dit heeft evenwel waarschijnlijk niets anders te beteekenen, dan dat in deze oogen het retinale pigmentblad dikwijls sterk geatrophieerd is in de streek van de papil, waardoor de chorioïdea beter onderzocht kan worden dan gewoonlijk.

Het feit, dat ik deze vier gevallen in korten tijd heb kunnen verzamelen, doet het vermoeden rijzen, dat het uittreden van venae vorticosae in het achterste deel van den bulbus niet eens tot de allergrootste zeldzaamheden behoort. Wel mag het verwondering baren, dat het dan niet vroeger beschreven is, want van belang ontbloomt is het zeker niet.

